

AK. 525, 11.

B. m.

II d
1656

2

DE
IOANNE BOCCATIO
VERITATIS. EVANGELICAE. TESTE
ITERVM. DISSERIT. SIMVL. QVE
AD
ORATIONES
IN. MEMORIAM

B. SALOM. SIGELII

IPSI. IDIE. FEBR. A. R. S. c1616cclxvi.

HORA. NONA. HABENDAS

SCHOLAE. NOSTRAE. INSPECTORES
GRAVISSIMOS

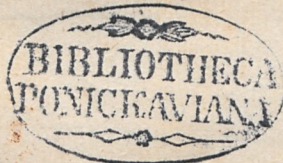
OMNES. QVE. QVI. STVDIIS. FAVENT

SVMMA. ANIMI. OBSERVANTIA

INVITAT

M. IOAN. GEORG. HAGER
RECTOR.

CHEMNICII
LITTERIS. IOAN. CHRISTOPH. STOESELLII

In vltima, quam TEcum B. L. communicauimus pro-
lutione de IOAN. BOCCATIO, veritatis euangelicae
teste ante LVThERVm egimus (a). Vindicauimus
hunc virum ab iniuriis ipsi illatis argumentis, vt puta-
mus, haud contemnendis. Sed grauissima adhuc restant testimonia
ex confessione illius repetenda, quam chartae angustia tunc temporis no-
bis impeditis addere non licuit. Nunc ergo eam in medium asserre il-
lamque obseruationibus quibusdam comitari placet. Eum vero in fi-
nem hanc suam edidit confessionem, vt se praemuniret contra iniquas
iniquorum iudicium censuras. Eo enim, quo suam Genealogiam
Deorum conscripserat, tempore multi fuerunt, qui, virum sub specie
pietatis, an vero ex superbia, vel ignorantia nescio, putarunt, homini
christiano esse dedecori gentilium nefaria sacra, seu genealogias deorum
describere. Sed ab eo, quod fieri solet plerumque, male concludimus,
vt fiat semper, recte monuit BOCCATIVS. Rationem potius & mo-
dum scribendi & scriptoris animum probe inquirendum esse suavit.
Quae, si omnia rite se habent, tunc etiam rite se habebit descriptio fabu-
larum nec scriptori erit dedecori. De suo igitur animo ita confitetur
BOCCATIVS: (b)

Ab utero matris meae ad fontem nostrae regenerationis delatus
Iotusque, quod pro me catechumeno promissere, qui me sustulerunt ab
illo: vt potest humana fragilitas, in hodiernum vsque seruaui. Certis-
simum semper habens: quod inter Iustorum hominum congregationem
psallitur. *Vnum*, s. in triplici personarum distinctione *deum* esse, &
hunc verum & aeternum atque omnium aeque opificem rerum earum-
que perpetua ratione gubernatorem seruatorem atque rectorem omnia
intra se continentem: & a nullo contentum. Et quod mirabili & alias
inaudito eiusdem diuinitatis artificio *factum est verbum*. s. eius aeter-
num obumbratione sacri spiritus ad abolendam humani generis labem: ob

(a) A. els. lccclxv. in 4.

(b) In Genealogia Deorum Lib. XV, c. 9. p. 144. seqq. Edit. Venet. 1497. in f.

ob inobedientiam primorum parentum contractam: ingenuae virginis
 vtero: praenunciante caelesti nuncio: carnem: factum: & virginis
 illibata virginitate in tempore passibilem atque mortalem hominem na-
 tum. Qui adhuc infans in gremio matris a Sabaeis regibus oblati
 muneribus adoratus est & aetate crescente inter sacrae legis doctores
 dum solueret nexus ambiguos: non deus sed mirandae indolis puer ab eis
 creditus est: nondum enim veritatis splendor aeternis caliginem abster-
 ferat a mentibus eorundem: vt cum. s. deum illis repromissum cogno-
 scerent: quem mortali seipsum carne viderent. Insuper certum habeo
 eum qui aetherea arce relictus: & ex deo serui assumpta forma: & qui
 inter homines vti homo versatus est: iam trigesimum agentem aetatis
 annum ab hispido atque syluicola vate: & ab vtero matris sacro pleno
 spiritu ad aperiendam aeternae salutis ianuam: lotum in Iordanis al-
 uo: dum caelum intonuit desuper & acre murmur super incumbentis
 nubis in vocem solum deitatis aientis: Hic est filius meus dilectus in
 quo mihi bene complacui ipsam audite. Praeterea credo & ratum ha-
 beo cum aquis apud Chana Galileae in vinum versis: vt sacro pectori
 absconditam diuinitatem ostenderet: sumto iam sacro consortio Iuda-
 eam vrbesque Phoenicum Samariam & Galilaeam ambisse & caelesti do-
 gmate in templo & synagogis docuisse populos: lepras mundasse: elin-
 gues vocales fecisse: lumen caecis seu natura seu casu perditum restaura-
 sse: *animas ab orco in cadauera reuocasse*: febribus: ventis: & vndis impe-
 tasse: & in multis aliis signa sua diuinitatis monstrasse. Post haec ora eius
 adueniente eum sacerdotum hebraeorum inuidia procurante lotis a se ami-
 corum pedibus: & ingenti illo celebrato conuiuio: in quo suis manibus
 verbisque confectum est: *communione nostrae sacrum illud ineffabile:*
quo corpus eius in cibum & sanguinem eius in potum tam praesentibus quam
futuris exhibuit: vno sociorum nequam vendente: oratione in solitu-
 dine peracta: a nefaria turba exquirente eum fustibus & laternis ca-
 ptum & in praesentiam deductum principum: & ibidem nefarie accu-
 satum: & sua patiente humilitate false quibusdam testantibus insimula-
 tum: & hinc in praetorio praesidis rufum: virgis caesum: corona spi-
 nea insignitum: sputis & colaphis deturpatum: & postremo latronum
 more damnatum: crucique affixum sublimi & in eadem aceto & felle

potatum. Cuius cum iam humanitate victa supplicii in finem suum
iussit. Seu & melius reor vt Thomae de Aquino placet: cum volun-
tarie collectis viribus spiritum emisisset: tremuit orbis omnis: & meri-
dianum fere solis iubar per tres horas iuit in tenebras: luna exopposito
offuscata. Esto, aliter ad Polycarpum: scripsit Dionys. Ariopagita:
quod ego miror: Inde eius a caeco milite perforatum lancea pectus:
fanguinem aqua mixtum emisit: ex quo sacra omnia nostrae salutis cre-
do sumfisse exordium. nec minus certum habeo eum a cruce deposi-
tum atque sepultum: ac inde virtute suae deitatis vti prisci cecinerant
vates post diem tertiam: ceu Ionas ex vtero caeti: sic ex ventre terrae
surrexisse superata morte: & rediituum domos inferas visitasse: & *con-*
fractis vestibus ferreis reuulsisque postibus antiqui carceris subacto Plu-
tone in libertatem *praedam omnem veterem eduxisse*: post haec suis appa-
ruisse saepius: & e medio eorum eis cernentibus nulla corporea impe-
ditum mole cum vero corpore olim mortali propriis viribus in caelos ad
eum: qui miserat euolasse: & inde *caelestem* illum *ignem* ex se patreque
optimo pariter prodeuntem viuificantem omnia: & vera cuncta docen-
tem in commilitones egregios immisisse. Quo illustrati bellum aduer-
sus orbis principem iniuere illico: perque suum sanguinem & vulnera
multa fato vbique veritatis semine & obrenta victoria ducem suum tri-
umphantes in patriam secuti sunt. Sic institutam ab eodem dei vnige-
nito piam iustorum congregationem: & sacrum illud regenerationis
lauacrum: quo mala facinora abolentur mortalibus cum ceteris eius-
dem conuentionis faustis probandisque sacris: quibus deo obsequentes
efficimur. atque lapsi nostra imbecillitate resurgimus: eique volentes
conciliamur: nec ob id humanum sanguinem effundentes: vt efferati
plures iam fecere gentilium: aut hircos vel tauros mote veteri immo-
lantes: nec a me fuit vnquam veritas haec amora: quin testimonio pa-
trum crederem diem extremam venturam: in qua resoluentur omnia
peritura: magnoque dei opere ex cineribus propriis: omnes: qui ante
sueramus mortales eum nostris corporibus resurgemus aeterni: & in
praefinitum venientes locum in quo Christus ipse iudex praetorii in ma-
iestate propria residebit: & apparentibus cunctis suae passionis insigni-
bus: audiemus finalem meritorum nostrorum sententiam. Sic & in
futu-

futuram similiter vitam: in qua non meo merito: sed miseratione diuina spero videre deum redemptorem meum in carne mea: & cum beatis laetari in terra uiuentium. Haec igitur, ne plura dixerim sincera fides haec aeterna veritas adeo pectori meo infixata est: ut nedum euelli ab aliquo gentilitatis impulsu: sed nec concuti modo aliquo: aut labefactari queat. Nam & si peccator homo sim: non tamen gratia Iesu Christi Cherea Terentianus adolefcens sum: qui dum a regulis in gremium Danae cadentem Iouem in tabula pictum intueretur: etiam in optatum a se facinus animatus est. Abiit cum annis iunioribus leuitas illa si fuisset aliquando circa iam dicta: quod minime memor sum. praeterea aduertens: quia continuis decipulis & explicatis vbique retibus: antiquus hostis tanquam leo rugiens ut inueniat quem deuoret ambiat: in mortalium femitas: eosque in praecipitium conetur impellere: uti Mithridates senex ille rex Ponti: qui magnanimo ausu sumtuque magnifico: quadraginta annis continuus aduersus romanum populum bellum ingens & memorabile traxit a iuuentute sua aduersus lethale venenum phar-macis pectus armavit. Sic & ego mecum *cuangelica veritate sacro Pauli dogmate*: & Augu. aliorumque plurium venerandorum patrum iussio-nibus consiliis atque suasionibus armaui: ex quo arma gentilitia parui pendo. Si enim Christianus homo gentilium tractaui stultitias iussu tuo *rex in chyte* & in detestationem erroneae credulitatis eorum hoc feci: & si parua quandoque maioribus aequare fas est: feci quod etiam summa cum laude nonnulli sanctissimi fecere viri: ut Augu. Hiero. & cum nonnullis etiam aliis neophytus homo Lactant. Mihi quidem a teneris annis notissimum est: Psalmista monstrante: quia omnes dii gentium daemones: & hinc eorum semper inepta displicere facinora: fateor tamen religione eorum seposita: quorundam poetarum mores & scripta placuisse: & ob id non solum eos laudasse, sed pro viribus ab obiectionibus accusantium defendisse: ut apparet in praecedentibus liquido. Et hoc ideo feci: ut ab ignaris non veniant lacerandi: qui si Christum no- uissent: coluissentque inter sublimiores christiani nominis haberentur. Sed ad superiora prospectans inquiet aliquis bene operatus es: praemu-niuisse enim se aduersus hostes semper laudabile fuit. Sane picem tra- stantes coinquinantur a pice, iam plurimi dum fortissimos existimarent

impulsi ab hoste etiam debili cecidere. Et si ceteri defunt: quorum grandis numerus est: Salomon tamen adest testis certissimus imbecillitatis humanae: huic scientia omnis concessa est: diuitiae omnes & imperium grande summa cum iustitia populos subditos tenuit. deo templum aedificauit mirabile: multa bona composuit: & tandem iam aetate maturus: tot bonorum largitore postposito: conscenso offensionis monte Moloch Aegyptiorum idolum flexis genibus adorauit. Quid ergo: tu ne eris fortior Salomone: aut circumscriptione plenior? Fallimur de nobis nimium confidentes: haec quidem negari non possunt: vera enim sunt: Attamen aliud belli genus mihi cum erroribus gentilitatis est: quam Salomoni fuerit cum aegyptiaca coniuge: quae actu femineo aduertens: quoniam infelicis viri animam formositate sua laqueasset: & deos suos extollere auida nunc complexo venereo: nunc mellitis suauis: nunc blanditiis muliebribus nunc perulca lasciuis nunc precibus: nunc lacrymis: quas obsequiosissimas mulieres habent feminae: nunc indignatione composita absque intermissione. non diebus omnibus tantum: sed noctibus amantis viri animum impugnabat. O quam graua & intolerabilia sunt dilectarum mulierum: & potissimum nocturna certamina: hic tandem dum timeret mulieris quam summe diligebat gratiam amittere: terga dedit: & viribus armatae feminae inermis succubuit. Mihi autem non tale aduersus deorum gentilium nugas bellum est: mille iam veris rationibus a me cognitis improbatas. Et ideo cum eis exhaustis viribus: acieque pulsus leuis est pugna: scio tamen, nimium de se confidisse, quandoque sit vitium. verum ego de me non confido. Sed de *gratia Iesu Christi cuius pretioso sanguine redemptus sum*: spero quidem eum non passurum: vt qui tam diu recto tramite eius vestigia iuuenis secutus sum senex exorbitem & si in lapsum veniam manum sua pietate debili porriget: & fessum placida quiete fouebit. Sed vt in finem veniam satis ex praemissis colligi potest: *vti non omnes deceat tractare gentilia: sic nec omnibus indecens esse.*

Si quis igitur ad lydium veritatis lapidem hanc examinabit confessionem, is facile in ea **BOCCATIVM**, se bene contra obtretractores gentilitatis ipsum accusantes defendentem, veritatisque euangelicae testem inueniet. Sic enim

I. V.

I. Veram euangelicam doctrinam cum verbo DEI & Symbolo Apostolico consentientem de Scriptura sacra, de DEO trino, de Christo mediatore salutis vno, de gratia Christi, de sacro lauacro, de sacra coena, de resurrectione mortuorum, de iudicio extremo, &c. proficitur.

II. Erroneis Pontificiorum doctrinis clarissimis verbis contradicit. Sic asserit communionem sub vtraque nullumque admittit transubstantiationem, dum scribit, Christum *corpus suum* in cibum & *sanguinem suum* in potum tam *praesentibus*, quam *futuris* exhibuisse. Nam in doctrina de Transubstantiatione assumendum est, nunc non esse illud corpus, quod tunc Christus exhibuit, sed aliud miraculose creatum. In doctrina de libero arbitrio hominis recte docet, contra Pontificios, hominem suis viribus in spiritualibus nihil efficere posse, sed omnia gratiam Christi operari. Et dum scribit, se non suo merito, sed miseratione diuina sperare deum redemptorem suum in carne sua videre, clarissime non solum excludit bona Opera, sed etiam statuit, hominem pium certum esse posse de sua salute, id quod Pontificii negant.

III. Omisit praeterea in Confessione sua doctrinas Ecclesiae Pontificiae proprias. Sic de Traditionibus, de sacrificio missalico, de oratione panis consecrati, de cultu Mariae, de inuocatione Angelorum sanctorumque, de satisfactionibus propriis, de bonis Operibus, de Purgatorio, de infallibilitate Papae, &c. prorsus tacet.

IV. BOCCATIVS quidem sententiae Pontificiorum de Purgatorio fauere videtur, scribens, Christum *animas ab orco in cadauera reuocasse*. Sed hac loquendi ratione antiquis scriptoribus vsitata recte affirmat, Christum multos ex mortuis resuscitasse. Neque in his verbis, quando docuit, *Christum contraeclis vestibis ferreis reuulsoque postibus antiqui carceris subaetho Plutane in libertatem praedam omnem veterem eduxisse*, fauet errori Pontificiorum, qui sibi persuadent, Christum ad inferos abiisse eo consilio, vt beate defunctorum animas ex Limbo patrum educeret. Agunt potius haec verba de triumpho Christi, quem de Diabolo egit & de fructu descensus Christi ad inferos. Rectius praeterea loquitur de descensu Christi

Christi, quam Pontifici qui Christum tantum secundum animam descendisse ad inferos somniant,

Ex his itaque luculenter satis apparere puto, BOCCATIVM publice veritatem euangelicam cum verbo DEI & Symbolo Apostolico consentientem esse professum, corruptae tunc temporis doctrinae contraxisse, minimeque Pontificiorum errorum fautorem fuisse. Et sic omni iure ipse locum inter veritatis euangelicae testes ante Lutherum mereretur, praecipue quum etiam aliis sui operis in locis varios in Ecclesiam irreptos abusus taxauerit.

Nunc ad id, cuius causa calamum arripui, me conuerto. Sexagesimus tertius iam praeterlapsus est annus, ex quo primum schola nostra diem Salomonis d. viii. Febr. A. clō Iōccm. sub moderamine Rect. quondam meritiss. M. GODOFREDI SCHVLZII publice celebravit, & secundum d. 8. Febr. A. clō Iōccvi. eodem sub moderatore(c). Quo facto tertium, sed ratione muneris sui primum instituit in honorem SIGELII actum celeberr. Rect. DANIEL MVLLERVS d. viii. Febr. A. clō Iōccix. (d) & deinde plures; Ego vero primum d. viii. Febr. A. clō Iōccxlii, & iusto ordine reliquos, (e) & sic eundem in hunc vsque diem obseruauimus morem. Verum enim vero non mos huc vsque rece-

(c) V. illius Progr. A. 1703. editum in f. vbi legimus, inter alios GOTTLIBVM PLAENCKNERVM Past. Meran. defunctum, patriuelem Iuris consultissimi nostri TRAVGOTT PLAENCKNERI, Sereniss. Elect. Sax. a consiliis in iudiciis priuatis, Praet. in vrbe nostra grauissimi et aerarii nostri ecclesiastici curatoris exactissimi, perorasse. Ex errore forsitan typographi in celeberr. Direct. Zittau. M. ADAM RICHTERI Chron. Chemn. T. I, P. 3. c. 16. p. 216. Anneb. 1755. 4. legimus: A. 1701. d. 5. febr. wurde in hiesiger Schule das erstemal zum Andenten Salom. Siegels, weyl. Amtmanns allhier, wegen seines zur Bibliothek verordneten Legats ein Aët. orat. gehalten. Et Progr. SCHVLZII 1706. edit. vbi inter perorantes occurrit ISAAC. GOTTLIEB. GARMANNVS, frater experientissimi nostri consulis D. BENI. GOTTLIEB. GARMANNI, cuius grandaeuae senectutis vires vegetas porro precamur.

(d) V. Progr. illius de origine scholae Chemn. 1709. f.

(e) Progr. nostrum de necessitate culturae linguae vernaculae Chemnicii, 1743. 4.

receptus, sed aequitas ipsa a nobis postulare videtur, ut memoriam viri generis praestantia, scientia iuris honorumque ornamentis eximii conspicui b. defuncti SALOM. SIGELII, praefecti Chemnicensis meritis, pia mente recolendam esse putemus. Turpitudinis certe ingrati animi notam vix ac ne vix quidem effugeremus, si taciti hunc diem praeterire permitteremus. Beneficus enim SIGELIVS, ut MVL. LERVS inquit: (f) iussit, ut ex fortunis suis quingentorum Ioachimicorum quincunces vsurae primo quoque anno Doctorum verbum DEI intra vrbs pomoerium docentium, secundo magistrorum scholae, tertio Bibliothecae vsibus inseruirent. Grato ergo animo hunc SIGELII, cuius beneficio Bibliotheca nostra saepius aucta est, & augetur, ut exopto, in posterum, liberalitatem agnoscamus, laudamus, praedicamus. Praedicabunt quoque eam Iuvenes quidam optimae spei, pii atque diligentes, qui ita publice prodibunt:

- I. IOANNES FRID. CLEEMANNVS, Chemn. de vsu bibliothecarum dicit *latine*.
- II. AVGVST. SIGISMVND. KRAVSE, Burckhardtisd. de cultu DEI apud veteres Christianos, *graece*.
- III. CHRISTIAN. GOTTLOB. NEEFE, Chemn. de vsu & abusu diuitiarum, *teutonice*.
- IV. HENR. GVIL. WALTHER. Chemn. de veris mediis famam sibi comparandi immortalem, *gallice*.
- V. SAMVEL. FRID. IVNGHANNISIVS, Chemn. clarum SIGELII nomen canet *latine*.
- VI. GOTTHOLD. BENIAMIN. HERTEL, Busend. liberalitatem SIGELII earmine *sept.* decantabit.

)():

Vos

(f) In Progr. iam citato

QK II d 16 56

VD 18

VOS igitur, PATRONI atque FAVTORES OPTIMI, ut ad
hos iuvenes indulgenter audiendos frequenter convenire & praesentia
VESTRA nobis gratissima nos omnes benevole exhilarare velitis, oro,
atque obtestor, P. P. Chemnicii d, viii, Febr. A. clocc LXXVI.

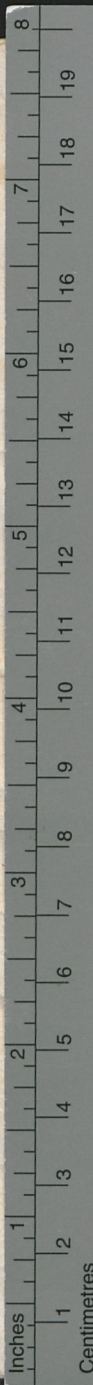
[Faint, mirrored text from the reverse side of the page is visible through the paper, including names like 'GOTTFRID' and 'WALTHER']

XX

(*) In Progr. iam dicit

me

Farbkarte #13

B.I.G.

B. m.

2

BOCCATIO
 NGELICAE. TESTE
 RIT, SIMVL, QVE
 AD
 I O N E S
 MORIAM
 SIGELII
 A. R. S. cl^ol^occclxvi.
 A. HABENDAS
 AE. INSPECTORES
 SSIMOS
 STVDIIS. FAVENT
 I. OBSERVANTIA
 TAT
 GEORG. HAGER
 TOR.
 NICII
 ISTOPH. STOESSELLI

